

Daarom JA tegen vluchtelingen in Houten-Oost

'Hopelijk neemt de Houtense politiek ter harte dat er ook veel Houtense inwoners zijn die geen bezwaar hebben tegen het oorspronkelijke plan of een voorziening die de grondgedachte daarvan intact laat'

'Mensen vluchten nooit voor de lol. Ze zijn meer dan welkom in Houten! Ik ben opgegroeid in Houten, als tieners en jongvolwassenen waren wij als groep heel betrokken bij vluchtelingen die in Houten kwamen wonen. (...) Ook dat zat toen al in het DNA van Houten. Houten kan dat!'

'Dit is een uitgelezen kans om iets te doen aan de enorme problematiek van vluchtelingen en hun opvang in Nederland. Er zijn veel mensen in Houten, die zich voor hen willen inzetten. Zet dit plan door a.u.b.!'

'Ik hoop van harte dat we als welvarende gemeente ons steentje bij willen dragen. Onze minder fortuinlijke medemens verdient een veilige en warme ontvangst & liefdevolle opvang. Laten we waardig onze kerstgedachte uitdragen!'

'Ik wil graag vluchtelingen helpen, als ze zo dichtbij zijn kan ik meer doen'

Enkele citaten uit de opmerkingen van Houtenaren bij ondertekeningen van de petitie 'Zeg JA tegen vluchtelingen in Houten'

Op 8 december 2023 hebben wij – een groepje betrokken Houtenaren – het initiatief genomen voor de petitie **Zeg JA tegen vluchtelingen in Houten**. Directe aanleiding was het besluit van het college om het plan voor de huisvesting van vluchtelingen¹, Houtense woningzoekenden en drie maatschappelijke organisaties (de ‘Houten Hub’) op pauze te zetten.

Wij doen een beroep op de gemeenteraad om dit plan zo snel mogelijk weer op te pakken.

In dit pamflet geven wij onze voornaamste argumenten. Dat doen we aan de hand van stellingen, met bij elke stelling een korte toelichting. Waar nodig verwijzen we in een voetnoot naar meer ondersteunende informatie en bronnen.

Stellingen

1. Houten heeft de laatste decennia altijd een breed draagvlak laten zien voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen.

2. Houten wil een bijdrage leveren aan de oplossing van het landelijke probleem van de huisvesting van vluchtelingen.

3. De aanwezigheid van de drie maatschappelijke organisaties Voedselbank, DoorGeefLuik en KrachtFabriek geeft de Houten Hub een belangrijke meerwaarde.

4. De combinatie van huisvesting voor vluchtelingen met die voor urgent woningzoekenden en starters belooft voor elk van deze groepen gunstig uit te pakken en bevordert het sociaal welbevinden en de sociale controle.

5. De komst van 175 asielzoekers zal niet leiden tot een groter beslag op de Houtense woningvoorraad.

6. Een Houten Hub in Houten-Oost heeft een positief effect op het woningprobleem in Houten.

7. De keuze voor Houten-Oost als locatie voor de Houten Hub biedt belangrijke voordelen.

8. De huisvesting van 175 kansrijke asielzoekers geeft volgens onderzoek geen aanleiding tot zorg over de veiligheid en rust van omwonenden.

9. De komst van een Houten Hub in Houten-Oost biedt een uitgelezen mogelijkheid om de verkeersveiligheid in dit gebied te verbeteren.

10. Met de komst van kinderen en jongere vluchtelingen wordt de continuïteit van taal- en onderwijsvoorzieningen bewaakt en in stand gehouden.

Toelichting

1. Houten heeft de laatste decennia altijd een breed draagvlak laten zien voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen.

‘Het Houtense DNA is [...] vooral onze manier van samenleven. Inwoners van Houten doen graag wat voor elkaar en voor de gemeenschap’ [bron: Coalitieakkoord Houten 2022]

Initiatiefnemers en ondertekenaars van de petitie vertegenwoordigen voor een belangrijk deel het *sociale hart* en de *haarvaten* van Houten. Ze komen uit onder meer de zorg, het onderwijs, maatschappelijke organisaties, vluchtelingenwerk en de elf kerkgemeenschappen. Velen van hen zijn betrokken bij ondersteunende activiteiten, die in Houten rijk voorhanden zijn: Taalcoaches, De Thuisgevers, Stichting Leergeld, Future Citizens, Houten & Co, Voedselbank, Takecarebenb, DoorGeefLuik, Taalhuis, KrachtFabriek, Buurtgezinnen, Schuldhulpmaatjes, etc. Deze Houtenaren maken van ‘omzien naar elkaar’ en *nabuurschap* hun ‘dagelijks werk’. Zij waren er bij de komst van de Vietnamezen, Somaliërs, Irakezen, Afghanen, Syriërs, Eritreeërs en Oekraïners. De formele en informele betrokkenen hebben vanaf 1990 bergen verzet. En ze staan al in de startblokken om opnieuw een steentje bij te dragen aan het gastvrije imago dat Houten gedurende decennia heeft opgebouwd.

2. Houten wil een bijdrage leveren aan de oplossing van het landelijke probleem van de huisvesting van vluchtelingen.

‘In Nederland is een grote behoefte aan extra mogelijkheden voor noodopvang van vluchtelingen. [...]. We sluiten onze ogen niet voor deze problematiek’ [bron: Coalitieakkoord Houten 2022]

Het plan voor de ‘Houten Hub’ sluit goed aan bij het voornemen een bijdrage te leveren aan het oplossen van de landelijke vluchtelingenproblematiek. Als Houtenaren mogen we ons niet onttrekken aan onze verantwoordelijkheid. Houten is groot en welvarend genoeg om ruimte te bieden aan een beperkte groep van 175 kansrijke vluchtelingen. De ongeveer 80 vaste en 120 tijdelijke AZC’s die Nederland momenteel telt, zijn veelal berekend op een aanzienlijk groter aantal asielzoekers.

3. De aanwezigheid van de drie maatschappelijke organisaties Voedselbank, DoorGeefLuik en KrachtFabriek geeft de Houten Hub een belangrijke meerwaarde.

DoorGeefLuik, Voedselbank en KrachtFabriek² maken deel uit van het sociale en ondersteunende hart van Houten. Zij gaan een belangrijke rol spelen bij de ondersteuning van de bewoners. Zo wordt de ‘Houten Hub’ geen wachtkamer, maar een doe-, leer- en werkhuis. Ze kunnen uiteenlopende initiatieven ontwikkelen, dagbesteding bieden en daarmee sterk bijdragen aan sociale cohesie. Mede door het gebruik van de Nederlandse taal helpen ze vluchtelingen bij hun integratie en bij het opbouwen van een netwerk. Binnen deze organisaties bruist het inmiddels van de ideeën over activiteiten op het gebied van koken, muziek, sport etc. Diverse Houtenaren hebben hun medewerking al aangeboden.

4. De combinatie van huisvesting voor vluchtelingen met die voor urgent woningzoekenden en starters belooft voor deze groepen gunstig uit te pakken en bevordert het sociaal welbevinden en de sociale controle.

Met de huisvesting van urgent woningzoekenden in de nabijheid van vluchtelingen zijn al op tientallen plekken in het land positieve ervaringen opgedaan.³ Urgent woningzoekenden ('spoedzoekers') zijn in dit verband alle Houtenaren die - om welke reden dan ook - dringend en op korte termijn een woning nodig hebben. Door voor deze groep flexwoningen te bouwen, draagt de gemeente bij aan vermindering van het woningtekort in ons dorp. Te verwachten is dat vluchtelingen door deze combinatie sneller Nederlands leren en sneller een netwerk opbouwen, waardoor zij eerder integreren.⁴

5. De komst van 175 asielzoekers zal niet leiden tot een groter beslag op de Houtense woningvoorraad.

Met het huisvesten van 175 asielzoekers zal het woningtekort in Houten niet toenemen. Allen verblijven ze maar tijdelijk in de nieuwe behuizing: ze wachten op de IND-procedures om als statushouder te worden erkend. Daarna worden ze naar elders gestuurd voor volgende stappen. Vluchtelingen die als statushouder worden erkend, zullen maar voor een beperkt deel een huis in Houten krijgen. De overgrote meerderheid komt terecht in omliggende gemeenten of nog verder weg. Hoeveel statushouders een gemeente permanent moet huisvesten (de jaarlijks vastgestelde 'taakstelling'), staat namelijk los van het aantal vluchtelingen die binnen zo'n gemeente tijdelijke huisvesting krijgt. Permanente huisvesting biedt Houten momenteel jaarlijks aan ca. 100 statushouders. Kortom: de veronderstelling 'Hoe meer AZC-vluchtelingen in Houten, hoe minder woningen voor Houtenaren' gaat niet op.

6. Een Houten Hub in Houten-Oost heeft een positief effect op het woningprobleem in Houten.

Onderdeel van de 'Houten Hub' is ook een tijdelijke huisvesting voor 150 personen, waaronder jongeren, die op de wachtlijst staan voor een woning en 'spoedzoekers'. Deze voorziening zal het woningtekort aantoonbaar omlaag brengen. De Voedselbank, KrachtFabriek en DoorGeefLuik die al jaren steeds moeten verhuizen uit leegstaande panden omdat daar nieuwbouw moet komen, zijn nu gevestigd in De Grund en De Bengelbongerd. Door vestiging in de 'Houten Hub' wordt niet alleen hun huisvestingsprobleem opgelost, maar wordt ook voorkomen dat er vertraging ontstaat bij nieuwbouw op deze locaties.

7. De keuze voor Houten-Oost als locatie voor de Houten Hub biedt belangrijke voordelen.

'Binnen de raad is een duidelijke meerderheid voor bouwen in Houten-Oost. [...]. Het college gaat daarom - met steun van de gemeenteraad - voortvarend in gesprek met de provincie en het Rijk om onder de aandacht te brengen welke grote bijdrage Houten wil leveren in Houten-Oost om de woningnood te verkleinen.' [bron: Coalitieakkoord Houten 2022]

Na het raadsbesluit over het onderzoek Essenkade (mei 2022) en het afvallen van deze optie (maart 2023) zijn acht alternatieve locaties verkend. De 'Houten Hub' kent daarmee al een lange geschiedenis. Een 'Houten Hub' in Houten-Oost ligt gunstig ten opzichte van het centrum,

winkels en sportvoorzieningen. Op de sportvelden kunnen vluchtelingen hand- en spandiensten verrichten, ook kunnen er activiteiten met en voor deze groep worden georganiseerd.

8. De huisvesting van 175 kansrijke asielzoekers geeft volgens onderzoek geen aanleiding tot zorg over de veiligheid en rust van omwonenden.

‘Ondernemers en inwoners moeten het gevoel hebben dat zij op elk moment van de dag, op iedere plaats in onze gemeente de mogelijkheid hebben om zich vrij te bewegen, waarbij de lokale overheid er al het nodige aan doet om de veiligheid in de openbare ruimte te bevorderen. [...] Daar zullen we met z’n allen aan moeten werken.[...] Ook zullen inwoners, maar vooral ook ouders, elkaar daarop moeten aanspreken. Scholen en sportclubs vervullen hierbij een rol.’ [bron: Coalitieakkoord Houten 2022]

175 vluchtelingen is qua omvang een kleine groep. Niets wijst erop dat dit aantal goed gehuisveste asielzoekers een buurt of dorp onveilig maakt of dat het percentage misdrijven zal stijgen. Zeker niet als gemeente én COA het veiligheidsbeleid toepassen dat bij dit soort projecten zijn effectiviteit heeft bewezen. Onderdeel van dat beleid is intensief overleg en intensieve samenwerking met direct betrokkenen (omwonenden, gebiedsmanager, ondernemers uit de directe omgeving).

Voor de kansrijke asielzoekers die Houten op het oog heeft, is bovengemiddeld sociaal en coöperatief gedrag aannemelijker. Kansrijke asielzoekers zijn asielzoekers die uit onveilige landen komen, en dus zeer waarschijnlijk een verblijfsvergunning krijgen of daar al over beschikken. Wie contacten heeft met zulke vluchtelingen, weet dat het vrijwel altijd gaat om jonge mensen, stellen en gezinnen die niets liever willen dan in een veilige omgeving goed Nederlands leren om vervolgens te kunnen gaan werken.⁵

9. De komst van een Houten Hub in Houten-Oost biedt een uitgelezen mogelijkheid om de verkeersveiligheid in dit gebied te verbeteren.

De verkeersveiligheid in Houten-Oost geeft momenteel reden tot zorg. Met het toenemende verkeer dat een ‘Houten Hub’ oplevert, komt die veiligheid verder onder druk te staan. Daarom is het aan de gemeente om de bouw van de ‘Houten Hub’ te combineren met passende verkeersmaatregelen, die de veiligheid van met name fietsers en voetgangers voldoende waarborgen. Daarnaast zal de gemeente zorg moeten dragen voor een toereikend aanbod van parkeerplaatsen. Een en ander in nauwe samenspraak met omwonenden en bedrijven in dit gebied.

10. Voor kinderen en jongeren van vluchtelingen wordt de continuïteit van taal- en onderwijsvoorzieningen bewaakt en in stand gehouden.

In de jaren 2015-2019, bij de vluchtelingeninstroom via sporthal De Wetering, heeft de gemeente Houten getoond goede onderwijsvoorzieningen voor de statushouders te kunnen inrichten. Deze voorzieningen in de vorm van Het Taalatelier (basisonderwijs), ITHAKA (Internationale Schakelklas VO), de TaalSpeelGroep en het Taalhuis zijn in de kern overeind gebleven. Stichting Leergeld leverde en levert nog steeds voor veel jongeren extra taalondersteuning in goed overleg met de aanbiedende scholen. Met andere woorden: de taalvoorzieningen voor nieuwe inwoners zijn in Houten structureel en goed ingebed.

Ten slotte

We zouden het geweldig vinden om samen met andere Houtenaren mee te denken over en aan de slag te gaan voor dit project. We zien het als een mooie, haalbare opgave voor een gemeente die met zoveel enthousiasme eerdere groepen vluchtelingen heeft opgevangen.

Onze petitie en dit pamflet vormen een eerste poging om mogelijke bezwaren tegen een 'Houten Hub' in Houten-Oost weg te nemen. Graag willen wij in het vervolgtraject ook helpen de zorgen te verlichten, mogelijke angst te overwinnen en nuances aan te brengen

Niemand ontvlucht zijn land voor zijn plezier. Laat een zo goed mogelijke opvang van vluchtelingen in Houten toch vooral onderwerp van gesprek blijven. En wat ons betreft: samen de schouders eronder!

De initiatiefnemers van 'Zeg JA tegen vluchtelingen in Houten'

Simon Knepper

Jetske en Lex Goudswaard

Koos Koster

Selina Ünal

Joyce Rookhuizen

¹ In dit document hanteren we de volgende definities:

- Een **asielzoeker** is iemand die zijn of haar eigen land heeft verlaten en in Nederland om bescherming vraagt door een asielverzoek in te dienen.
- Een **kansrijke asielzoeker** is een asielzoeker van wie is vastgesteld dat hij uit een - voor hem of haar onveilig land komt. Dat geeft hem/haar een grote kans op de status van 'vluchteling'.
- Een **vluchteling** is een voormalig asielzoeker die - naar is vastgesteld - gedwongen zijn of haar land is ontvlucht vanwege oorlog, geweld of vervolging. Erkende vluchtelingen worden ook wel **statushouder** genoemd.

² De drie maatschappelijke organisaties verrichten de volgende activiteiten:

- **De KrachtFabriek** 'is een inspirerende broedplaats voor iedereen die wil bijdragen met zijn of haar talenten, kennis en kunde. Dat doet de KrachtFabriek door ruimte en bedding te bieden aan iedereen die wil bijdragen (werkwillenden). In De KrachtFabriek kunnen deelnemers (inspirators) elkaar ontmoeten, helpen, motiveren, inspireren en uitdagen'. [bron: <https://www.dekrachtfabriek.nu/wat-is-de-krachtfabriek>]
- **Voedselbank Houten** verstrekt verkregen voedsel gratis aan mensen in Houten die daar behoefte aan hebben en doet dat uitsluitend met vrijwilligers. Deze missie deelt de Houtense voedselbank met alle voedselbanken in Nederland. [bron: <https://www.voedselbankhouten.nl>]
- **Het DoorGeefLuik** geeft bruikbare spullen van Houtenaren gratis door aan andere Houtenaren die ze goed kunnen gebruiken. Het DoorGeefLuik werkt uitsluitend met vrijwilligers. [bron: <https://www.doorgeefluikhouten.nl/>]

³ Vanaf 2017 is onderzoek gedaan naar het Utrechtse 'Plan Einstein'. Einstein als model voor de opvang van asielzoekers is in opkomst. Het biedt een nieuwe, alternatieve benadering van het gangbare opvangmodel. Er wordt aandacht besteed relaties en netwerken, het verbeteren van vaardigheden, en

het vergroten van het zelfvertrouwen en kennis van de vluchteling. Het beoogt te helpen bij de eerste stappen naar activering, van niemand kennen en 'geen idee hebben', naar 'iemand kennen' en 'een idee hebben'. Voor een samenvatting van de resultaten: zoek op internet met de zoekterm *Plan-Einstein-Executive-summary-of-Independent-Evaluation-NL-hi-res*.

⁴ Harde voorwaarde is wel dat omwonenden ruim gelegenheid krijgen om mee te denken over gewenste veiligheidsvoorwaarden. Vlekkeloos functionerend 24-uurs beheer is cruciaal voor vertrouwen vanuit de omgeving. Zo moeten 24/7 een contactpersoon én politie bereikbaar zijn, om eventuele problemen onmiddellijk aan te pakken (*Bron: Kennisbank Flexwoningen*).

Om alle twijfels over veiligheid weg te nemen, heeft de gemeente toegezegd te zorgen voor 'goede veiligheidsmaatregelen, verlichting, camera's en voldoende toezicht en politie'. Namens de gemeente tekende burgemeester Isabella daar in *Houtens Nieuws* bij aan: 'Mocht er onverhoopt een persoon zijn die denkt de boel te kunnen verzieken, dan stuur ik die zonder pardon terug naar Ter Apel'.

⁵ Er is ook geen reden om aan te nemen dat de voorgestelde 'containerwoningen' onderlinge agressie in de hand zou werken. Het gaat om prefab woningen die niet onderdoen voor die van reguliere woningen. Ze zijn van alle gemakken voorzien. Van 'ophokken' is geen sprake: alle bewoners zijn er verzekerd van de vereiste privacy.

Opsplitsing van zo'n kleinschalige groep vluchtelingen in nóg kleinere groepen, die verspreid over Houten gehuisvest zouden moeten worden, is niet reëel. Op elke voorgestelde plek zou de discussie dan opnieuw oplaaien. Bovendien is een veelheid van kleine groepjes niet te 'bedienen' als het gaat om COA-diensten en beveiliging. Daar komt bij dat de ondersteunende organisaties zoals Voedselbank, KrachtFabriek en DoorGeefLuik zich niet laten versnipperen. De verwachte positieve effecten van een gecombineerde locatie zouden dus verloren gaan.

Voor een verhelderende analyse over de relatie immigratie en criminaliteit verwijzen wij naar Mythe 12 *Immigratie doet de criminaliteit stijgen* in: De Haas, H. (2023). *Hoe migratie echt werkt* (3^e druk) Het Spectrum. Zo schrijft hij op blz. 245:

'De beschikbare kennis ondersteunt dus niet de claims dat de misdaadcijfers als gevolg van immigratie de pan uit rijzen. Het tegendeel blijkt waar: immigranten zorgen doorgaans voor minder misdaad. Eigenlijk is dat ook helemaal niet zo gek. Ten eerste migreren de meeste mensen niet met het doel crimineel te worden, maar eerder om te werken, te studeren, zich bij hun gezin te voegen of een combinatie van deze motieven. Aangezien migratie duur en risicovol is, en de nodige planning en doorzettingsvermogen vereist, behoren migranten in de regel niet tot de gemarginaliseerde onderklassen van herkomst samenlevingen. Zoals we zagen in hoofdstuk 8 behoren immigranten daarentegen vaak tot een select groepje 'uitzonderlijke mensen' met een instelling en bepaalde mindset die hun slagingskansen vergroten. Dat zijn doorgaans niet de mensen die crimineel gedrag vertonen.'